

בית משפט לעניינים מנהליים בתל אביב - יפו

עמ"נ 59872-01-24 אלנרה אלייב ועלי בהדיר נ' רשות האוכלוסין וההגירה, משרד הפנים

לפני: כבוד השופטת מיכל אגמון-גונן

המערערים:

1. אלנרה אלייב

2. עלי בהדיר

ע"י ב"כ עו"ד יוסי כרמלי

נגד

המשיבה:

רשות האוכלוסין וההגירה, משרד הפנים

ע"י ב"כ עו"ד יעקב קליימן מפרקליטות מחוז ת"א

חקיקה שאוזכרה:

חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952: סעי' 1, 2, 2(א)(5)

תקנות הכניסה לישראל, תשל"ד-1974

מיני-רציו:

* כבר נקבע כי בהעדר תיעוד בהקלטה או בהסרטה של הראיונות שעורכת הרשות לבחינת כנות הקשר של ידועים בציבור, לא עומדת לרשות חזקת התקינות. במקרה הנדון, בשל הימנעות הרשות מהקלטת הראיונות עם המערערים, לא ניתן להסתמך על התמלילים כדי להכריע האם המערערים הרימו את הנטל הראשוני להוכיח כי הם חיים חיים משותפים כבני זוג או כשלו בכך. לפיכך, יש לקיים למערערים ראיונות חוזרים, שיוקלטו, ולאחר מכן תקבל הרשות החלטה חדשה שתסתמך על הראיונות החדשים.

* משפט מינהלי – כניסה לישראל – ידועים בציבור

* משפט מינהלי – רשות מינהלית – רשות האוכלוסין וההגירה

* משפט מינהלי – מעשה מינהלי – חזקת תקינות

המערערת היא אזרחית ישראלית, המערער הוא אזרח טורקי. הערעור הוא על פסק דינו של ביה"ד לעררים שדחה ערר שהגישו המערערים על החלטת רשות האוכלוסין וההגירה לסרב לבקשתם למתן מעמד למערער מכוח "נוהל הטיפול במתן מעמד לבני זוג של ישראלים לרבות בני אותו מין" ("נוהל ידועים בציבור"), בנימוק שהמערער הגיש בעבר בקשה למקלט מדיני שנדחתה אך הוא עשה דין לעצמו ולא ציית לפסק הדין שקבע כי עליו לצאת מישראל, ומשלא הוכחה כנות הקשר בין המערערים כנדרש.

בימ"ש לעניינים מנהליים קיבל את הערעור בקבעו:

שיקול דעתו של שר הפנים במסגרת סמכותו למתן אשרות ורישיונות, אם ובאילו תנאים להתיר לזרים להתישב בישראל בהעדר זכות קנויה לכך, הוא רחב ביותר, וההתערבות השיפוטית בהחלטות השר בנושא זה היא מצומצמת. עם זאת, השר נתון לביקורת שיפוטית ככל רשות, במסגרת עילות הביקורת המנהליות המוכרות. החלטתו, ככל החלטה מנהלית, צריכה להימצא במתחם הסבירות.

במסגרת שיקול הדעת המוקנה לשר בהפעלת סמכויותיו מכוח החוק, נקבעו נהלים לצורך הסדרת המעמד של אזרחים זרים מכוח זוגיות עם אזרח ישראלי או בעל רישיון לישיבת קבע בישראל, בין מכח נישואין ובין מכח קשר של ידועים בציבור. כפי שנפסק, זיהוי קשר של ידועים בציבור מחייב בחינה עובדתית של טיב ונסיבות הקשר, על מנת לקבוע האם מתקיימים תנאי הסף (הגמישים) בדבר חיים משותפים כבעל ואשה וניהול משק בית משותף. עוד נקבע כי הבסיס הרעיוני העומד בבסיס נוהל ידועים בציבור הוא ההכרה כי גם תא משפחתי שאינו מבוסס על קשר פורמאלי של נישואין ראוי להגנה ויש לאפשר לבני הזוג המרכיבים אותו לחיות יחדיו תוך המשך מגורים בארץ, ובלבד שמדובר בקשר אמיתי ומבוסס.

אין מחלוקת בדבר זכות המערערות לחיי משפחה בארצה. עם זאת, המערערים עדיין נדרשים להראות כי מדובר בקשר זוגי כן ואמיתי, ולא, למשל, בשותפות כלכלית או בקשר פיקטיבי שמטרתו להשיג למערער מעמד בישראל. יש לזכור כי נטל ההוכחה כי אכן מדובר בקשר כן ואמיתי רובץ על כתפי הטוענים לכך, ולא עומדת לרשות כל חובה בדבר הוכחת היעדר קשר. הנטל עובר לכתפי הרשות רק לאחר שהמבקשים הכרה כבני זוג הוכיחו את כנות הקשר ביניהם בראיות מספיקות ברמה הנדרשת בהליך מנהלי.

כיום, נוהל הבקשות הכללי קובע כי כל אזרח זר המגיש בקשה כלשהי לרשות, לאחר שנקבע בפסק דין כי עליו לצאת את ישראל, לא תדון בקשתו אלא לאחר שיצא את ישראל. לצד זאת, כאשר מוגשת בקשה למעמד מכוח זוגיות, ובן הזוג הזר שוהה בארץ שלא כדין, קובעים הנהלים כי הבקשה תועבר לבחינה מיוחדת ראשונית של ראש צוות אשרות, במסגרתה יוחלט על המשך הטיפול בבקשה. במקרה דנן יצא המערער את ישראל. אולם, יש חשיבות לעניין זה גם כאן, לאור השונות בראיונות המתקיימים בחו"ל.

בפסקי דין קודמים עמד בימ"ש זה על הקשיים הנגרמים מתיעוד לא מספיק של הראיונות שנערכים ע"י הרשות. הפרוטוקולים מהווים מעין סיכום של הריאיון, לעיתים כתובים בכתב יד ולעיתים מודפסים, לעיתים השאלות והתשובות מפורטות ולעיתים כמעין סיכום. כיון שהראיונות אינם מגובים בהקלטה, ולו קולית, הדבר מקשה לבסס תשתית עובדתית כשעולות טענות והכחשות לגבי מה שנאמר בראיון ולגבי תיעודו, כפי שקרה במקרה זה. כך, בעניין סוקולובה קבע ביהמ"ש כי בהעדר תיעוד בהקלטה או בהסרטה של הראיונות שעורכת הרשות לבחינת כנות הקשר, לא עומדת לרשות חזקת התקינות.

כאמור, על הרשות לבחון את כנות הקשר בין בני הזוג בהתבסס על הראיונות שהיא עורכת ועל ראיות מנהליות נוספות, אף כאשר עומד נגד מבקש המעמד פסק דין שלפיו עליו לצאת מישראל. לפיכך, אין לקבל את טענת הרשות כי דין הערעור להידחות על הסף רק בשל כך שהמערער נותר לשהות בישראל שלא כדין על אף החלטות שיפוטיות שהורו לו לעזוב. עם זאת, יש לתת משקל לשהותו הקצרה יחסית בישראל, כשהוא מפר החלטות שהורו לו לצאת מהארץ, ותוך שהוא מחליף את הנימוק לבקשתו ממקלט מדיני לבקשת זוגיות, דבר המעלה מעלה את החשש כי הוגשה בהעדר עילה ביודעין ובחוסר כנות.

הרשות טוענת כי התשתית העובדתית, הנסמכת על הראיונות שנערכו עם המערערים, מגלה סתירות מהותיות ביניהם ואי ידיעת הפרטים הנדרשים כדי להוכיח קשר זוגי אמיתי. לעומת זאת, המערערים טוענים כי הקשר ביניהם אמיתי ומסבירים את הסתירות והפערות בתשובותיהם כאי הבנה או כפער תרבותי, או כסילוף של מה שנאמר בראיון. בהעדר תחולה לחזקת התקינות, לא נמצא לקבל את טענת הרשות כי מהראיונות עולה שהמערערים לא עמדו בנטל להוכיח את כנות הקשר ביניהם. אילו היו הראיונות עם המערערים מוקלטים, כפי שהורה ביהמ"ש שוב ושוב, ניתן היה להסתמך על התמלילים לקביעת ממצאים רלוונטיים לגבי כנות הקשר הזוגי. יתרה מכך, משהראיון עם המערער התקיים מרחוק, כשהוא שוהה לבדו בארץ זרה, שאינה ארץ אזרחותו לאור קשיי הרשות, ללא אפשרות לב"כ להצטרף לדיון, לאחר שיצא את ישראל בהתאם להחלטת ביהמ"ש, היתה אף חשיבות גדולה מהרגיל

להקליט את הראיון. זאת במיוחד שבאמצעים הטכנולוגיים הקיימים כיום האפשרות לעשות זאת היא יעילה וזולה.

אכן, בשל העובדה שהבקשה למעמד מכח הזוגיות הוגשה לאחר שנדחה הערר על ההחלטה לסרב לבקשת המקלט, ללא שהזוגיות צוינה וללא שהוגש ערעור, מוטל על המערערים נטל כבד יותר כבר בשלב הראשון, להוכיח את כנות הקשר הזוגי. עם זאת, בשל הימנעות מהקלטת הראיונות, לא ניתן להסתמך על התמלילים כדי להכריע האם המערערים הרימו את הנטל הראשוני או כשלו בכך. משכך יש לקיים ראיונות חוזרים למערערים, שיוקלטו, ולאחר מכן תקבל הרשות החלטה חדשה שתסתמך על הראיונות החדשים.

פסק דין

לפניי ערעור על פסק דינו של בית הדין לעררים מיום 13.10.2024 (כב' הדיין יואב בר-לב, ערר 2272-24 להלן: **פסק הדין**) שדחה את הערר שהגישו המערערים על החלטת רשות האוכלוסין וההגירה מיום 13.05.24 (להלן: **הרשות**) לסרב לבקשתם למתן מעמד למערער מכוח "נוהל הטיפול במתן מעמד לבני זוג של ישראלים לרבות בני אותו מין" (נוהל 5.2.0009 להלן: **נוהל ידועים בציבור**). הנימוקים שעליהם התבסס פסק הדין היו שהמערער הגיש בעבר בקשה למקלט מדיני שנדחתה אך הוא עשה דין לעצמו ולא ציית לפסק הדין שקבע כי עליו לצאת מישראל, ובכך שלא הוכחה כנות הקשר בין המערערים כנדרש.

רקע הדברים וההליכים עד כה

1. המערערת היא אזרחית ישראלית, ילידת שנת 1983, גרושה ואם לשני ילדים. המערער הוא אזרח טורקי, יליד שנת 1983 שנכנס לישראל ביום 10.08.2019 ברשיון תייר ב/1 שעמד בתוקפו עד יום 20.08.2019. ביום 21.08.2019 הגיש המערער בקשה פרטנית למקלט מדיני, הוצאו נגדו צווי משמורת והרחקה והוא קיבל רשיון שהיה זמני לפי [ס' 2\(א\)\(5\) לחוק הכניסה לישראל](#), התשי"ב-1952 (להלן: **חוק הכניסה לישראל**) שהיה בתוקף עד יום 22.11.2021. ביום 01.11.2020 נערך למערער ראיון מקלט, ובהתאם להמלצות שהתקבלו בעקבותיו, נדחתה בקשת המקלט שלו בהעדר עילה, והוא נדרש לצאת מישראל תוך 7 ימים (להלן: **ההחלטה בבקשת המקלט**).

2. המערער לא יצא מישראל, וביום 28.02.2022 הגיש ערר על ההחלטה בבקשת המקלט (ערר 1691-22), ובקשה לסעד זמני שבית הדין לעררים נעתר לה בכפוף להפקדת ערבות. ביום 19.02.2023 דחה בית הדין לעררים את הערר, והורה למערער לצאת מישראל בתוך 14 יום. על פסק דין זה לא הוגש ערעור. עם זאת המערער לא יצא מישראל.

3. חודש לאחר מכן, ביום 20.03.2023, הגישו המערערים בקשה להסדרת מעמדו של המערער בישראל מכח זוגיותם לפי נהל ידועים בציבור (להלן: **הבקשה**), שנדחתה על-ידי הרשות בהחלטה מיום 10.08.2023 (להלן: **ההחלטה הראשונה**). ההחלטה הראשונה נומקה בכך שנגד המערער עומד פסק דין שלפיו היה עליו לצאת מישראל, וצויין בה כי לאחר שיעשה כן ניתן יהיה

להגיש בקשה לאשרת כניסה שתיבחן בהתאם לנהלי הרשות. ביום 25.08.2023 הגישו המערערים ערר פנימי על החלטת הראשונה, שנדחה ביום 30.08.2023.

4. גם הפעם, המערער לא יצא מישראל, וביום 08.10.2023 הוגש ערר לבית הדין לעררים (ערר 3556-23) ועמו בקשה לסעד זמני. ביום 09.10.2023 דחה בית הדין לעררים את הבקשה לסעד הזמני בשל עשית דין עצמי כפי שנפסק בעבר, משום שהמערער לא יצא מישראל, ובתוך כך קבע גם כי מאזן הנוחות אינו נוטה לטובתו, כי לא הוכח שאי מתן הצו הזמני יגרום נזק חמור שאינו בר תיקון. על החלטת בית הדין שדחתה את הבקשה לסעד הזמני הגישו המערערים בקשת רשות ערעור ([רע"מ 23364-10-23](#)) שנעתרתי לה ביום 05.11.2023. בהמשך לכך, הושלם ההליך בפני בית הדין לעררים, וביום 31.12.2023 ניתן פסק דין שדחה את הערר, שנזמק בעיקר בכך שהמערער לא יצא מישראל.

5. ביום 25.01.2024 הגישו המערערים ערעור נגד פסק הדין שניתן בערר 3556-23 ([עמ"נ 59872-01-24](#)) ובקשה לסעד זמני. ביום 29.02.2024, לאחר קבלת תגובה דחית את הבקשה, בשל סיכויי ההליך הקלושים לאור תשובותיו של המערער בראיון המקלט שלא הזכיר בו את הזוגיות הנטענת אף שכבר התקיימה אז לטענתו; בשל עשיית דין עצמי בשתי הזדמנויות שבהן הוא נשאר בישראל למרות שבית המשפט הורה לו לעזוב, ובשל מאזן הנוחות בהעדר מניעה שישוב לארצו וינהל משם את הערעור. לפיכך הוריתי למערער לצאת מישראל עד יום 17.03.2024 ולהודיע האם הוא מעוניין להמשיך לנהל את הערעור. ביום 12.3.24 חזר המערער וביקש להישאר בישראל ונימק זאת בהעדר טיסות לטורקיה בשל המלחמה, וכן בשל העובדה, שהתבררה בהליך אחר שלעת הזו לא ניתנים שירותים קונסולריים בשגרירות ישראל בטורקיה, ולכן לא ניתן יהיה לקיים לו ראיון אם יצא את הארץ.

6. ביום 13.3.24 קבעתי בהחלטתי כי ככל שלא יקוימו ראיונות בקונסוליה בתוך 60 ימים מיום שהמערער יצא את ישראל, יגיש בקשה לשוב לישראל. ואכן, המערער יצא מישראל ביום 17.03.2024, לפני קרוב לשנה, אך הודיע כי הוא מעוניין לקיים את הערעור, ולקיים ראיון לבחינת כנות הקשר. ביום 2.4.24 הוריתי למשיבה להודיע מתי ניתן יהיה לקיים למערערים ראיונות כנות קשר. המשיבה עדכנה כי לאור העובדה שאין שירותים קונסולריים בטורקיה, ייערך למערערים ראיון סימולטני לבחינת כנות הקשר, כאשר המערערת בישראל, ואילו המערער בטיביליסי שבגאורגיה ביום 18.4.24. על אף שהדבר היה בניגוד להחלטתי לפיה אם לא יתקיים ראיון בטורקיה יגיש המערער בקשה לשוב לישראל, המערער שחפץ לשוב לבת זוגו הסכים לקיום הראיון, ונסע לצורך כך לטיביליסי. ביום 18.04.24, נערך למערערים ראיון לבחינת כנות הקשר, בעת שהמערער נמצא בטיביליסי, והראיון עמו נערך מרחוק. ביום 13.05.2024 ניתנה החלטת הרשות שסירבה לבקשה שוב, בנימוק של קיום סתירות בראיונות המעידות על אי כנות הקשר הזוגי הנטען (להלן: **ההחלטה החדשה**). ביום 13.5.24 ניתנה החלטה שדחתה את הבקשה. ביום 19.5.24 ביקש ב"כ המערערים לקיים דיון בערעור שלפניי, והבהיר כי בעוד הראיון עם המערערת נערך בנוכחות ב"כ, הראיון עם המערער התקיים ללא בא כוחו, בשל כך שהראיון התקיים בטיביליסי, והראיון לא תועד באופן אובייקטיבי (תיעוד חזותי וקולי), אלא על דרך של סיכום

הריאיון בלבד. כבר בשלב זה טען ב"כ המערער כי סיכום הראיון לא משקף את התשובות שנתן המערער, וכי תשובותיו סולפו.

ביום 15.05.2024 הוגש ערר פנימי על ההחלטה החדשה, שנדחה ביום 19.05.2024. כיון שהתקבלה החלטה חדשה קבעתי, בהחלטה מיום 27.05.2024, כי על המערערים להגיש ערר כדין על ההחלטה החדשה, אך הותרתי את הערעור תלוי ועומד כדי להבטיח שהעניין יתנהל במהירות הראויה, לאור העיכובים שחלו עד אותה עת.

7. ביום 09.06.2024 הגישו המערערים ערר על ההחלטה החדשה לבית הדין לעררים. ביום 13.10.24 ניתן פסק הדין שדחה את הערר, בנימוק שלא הוכח כי ההחלטה החדשה חורגת ממתחם הסבירות או כי נפל בה פגם היורש לשורש ההליך ומצדיק התערבות. ביום 15.10.2024 קבעתי כי לאחר שניתן פסק הדין, הערעור בעמ"נ 59872-01-24 מיצה את עצמו, והוריתי על מחיקתו.

8. ביום 29.10.24 הוגש הערעור שלפניי על פסק הדין. ביום 17.11.2024 הוגשה תגובת הרשות לערעור, וביום 17.12.2024 התקיים הדיון בערעור לפניי.

תמצית טיעוני הצדדים

טיעוני המערערים

9. המערערים טוענים כי הערר לא נבחן בהתייחס לכלל מרכיבי הקשר בנפש חפצה לצורך מתן החלטה מעשית כנדרש, ונפגעה זכותם למשפחה ולחיים משותפים. לטענתם, בית הדין לעררים שגה כשהתעלם מטענותיהם לעניין קיום הראיונות באיחור של חודשים ארוכים, ללא תיעוד צילומי, בזמן שהמערער נמצא בחו"ל בהתאם להחלטת בית המשפט. כך, הריאיון התקיים לאחר זמן ניכר, במהלכו התראו המערערים רק פעם אחת מאז שהמערער שב לארצו כשהמערערת טסה אליו לביקור בן שבוע. בנוסף, לטענתם, בית הדין לעררים שגה בכך שהוסיף בפסק הדין התייחסות לסתירות לכאורה בראיונות שלהם, אשר לא נטענו על-ידי הרשות.

10. המערערים טוענים כי ענו לשאלות בראיונותיהם בצורה שאינה מותירה ספק בדבר כנות הקשר ביניהם, ובסיום אף הדגישו את רצונם להינשא. לטענתם, הרשות ובית הדין התעלמו ממסמכים ומתמונות שצורפו לתיק ומעידות על כנות הזוגיות ומרכז חייהם יחד, ושגו גם בקביעות באשר לסתירות הנטענות בראיונות. המערערים טוענים כי אין למעשה סתירות בין תשובותיהם, וכי יש הסבר למרבית הסתירות הנטענות. כך, למשל, טוענים המערערים באשר לתשובתם לשאלה מי שילם לעורך הדין, כי שניהם נכחו במעמד התשלום לעו"ד גם אם רק אחד מהם ביצע את התשלום פיזית. באשר לתשלום דמי השגירות מבהירים המערערים כי המערערת שילמה את דמי השכירות בפועל, אך המערער נתן לה את הכסף לצורך כך ועוד הבהרות.

11. לגבי עניינים אחרים טוענים המערערים כי התשובות שנרשמו מעידות שהשאלה או התשובה לא הובנו או שהתשובה נבעה מסיבה תרבותית. כך, למשל, לגבי השאלה לעניין נסיעת

המערער לבאקו שתשובתו של המערער עליה כפי שנרשמה היא חסרת פשר; ולגבי השאלה בעניין מקום מגוריו של המערער נטען כי התשובות שלפיהן הוא שוהה בבית הוריו אף שהוא בעל דירה משלו אינן סותרות אלא שנראה שלא הובנו. לגבי השאלה למערער לגבי הבגידה שחוותה המערער מבעלה הקודם, ההסבר להמנעותו מהסיפור הוא אי רצונו לפגוע בכבודה על רקע תרבותי כשהראיון עמו מתקיים כשהוא לא לצידה בישראל אלא במרחק רב בחו"ל.

12. בעניינים נוספים טוענים המערערים כי השאלות שהוצגו להם היו שונות או שהתשובות להן סולפו בתיעוד הראיון. למשל, לגבי הממליצים טוען המערער כי הוא מכיר את כולם, וכי דבריו סולפו בתמלול הראיון, ובהעדר תיעוד כנדרש, אין לקבלו. בנוסף טוענים המערערים כי בית הדין התעלם מהצורך לבחון את הגורמים הממליצים שיכולים היו לסייע להוכחת הקשר הזוגי.

טיעוני הרשות

13. הרשות טוענת כי דין הערעור להידחות על הסף בשל העדר נקיון כפים ועשיית דין עצמי של המערער, אשר יש לו היסטוריה ארוכה של שהות בלתי חוקית בישראל. במסגרת זו טוענת הרשות כי המערער נדרש לצאת מישראל ארבע פעמים על ידי רשויות המדינה, לרבות בהחלטות הערכאות המשפטיות, אך נמנע מלציית להן ונותר לשהות בישראל שלא כדין תוך עשיית דין עצמי. הרשות טוענת כי מטרתו של המערער היתה מלכתחילה להיכנס לישראל כדי להשתקע בה ולא לחזור למדינתו, ולצורך כך הוא עשה ועושה שימוש שלא כדין בהליכים שונים. הרשות טוענת כי רק לאחר שפג תוקף הרשיון של המערער שנכנס לישראל כתייר, הגיש בקשת מקלט וטען לראשונה לסכנה הנשקפת לו במדינתו, וגם בראיון המקלט עלה באופן מובהק כי מטרתו היתה לעבוד בישראל ובקשת המקלט שלו היתה בקשת סרק. בנוסף טוענת הרשות כי לא בכדי נמנע המערער מגילוי הזוגיות שלו עם המערער עד לאחר פסק הדין בערר שאישר את ההחלטה לסרב לבקשת המקלט של המערער, אף שלכאורה במועד שבו הוגש אותו ערר הם היו כבר בזוגיות. לטענת הרשות, התנהלות זו מלמדת שהמערער נוקט בהליכים שונים כדי להכשיר את שהייתו בישראל למטרת עבודה, ולפיכך לטענתה דין הערעור סילוק על הסף.

14. הרשות מפרטת את המסגרת הנורמטיבית בנוגע לכניסה לישראל של זרים שאינם אזרחים או עולים, בהתאם [לחוק הכניסה לישראל](#), וההלכה הקובעת כי לשר הפנים שיקול דעת רחב בהפעלת סמכויותיו לפי החוק. הרשות מדגישה כי מעמד בישראל אינו דבר של מה בכך, בהיותו מעניק ויוצר סטטוס שמטרתו הסופית מתן מעמד של תושבות קבע. הרשות מפרטת את הבסיס הרעיוני וההוראות הרלוונטיות לקבלת אזרחות עבור בן זוג זר של אזרח ישראלי, הכפופה להוכחת כנות הקשר, מרכז חיים בישראל והעדר מניעה בטחונית או פלילית. הרשות טוענת כי בהתאם לנוהל, נטל ההוכחה של כנות הקשר ביחסים של ידועים בציבור הוא מוגבר, ואף שהיא אינה עומדת על קשר של נישואין, לא כל קשר זוגי או רומנטי חוסה תחת נוהל ידועים בציבור, אלא נדרש להוכיח את התנאים המפורטים בו. הרשות מוסיפה ומפרטת את דרך בדיקת כנות הקשר בהתאם לנוהל, באמצעות ראיון שבמסגרתו מתבקשים בני הזוג להמציא מסמכים להוכחת כנות הקשר, נשאלים שאלות, והרשות שוקלת שיקולים נוספים כמו משך הקשר, נסיבות הגשת

הבקשה לקבלת מעמד, היכרות הדדים שלהם את אורח החיים היומיומי, התנהלותם הכלכלית ועוד.

15. לגופו של עניין טוענת הרשות כי המערערים לא הרימו את הנטל הראייתי הנדרש להוכחת קיום חיים משותפים וקיומו של קשר זוגי כן ואמיתי כנטען לצורך הצדקת מתן מעמד בישראל למערער, המוגבר אף יותר לאור השהייה הלא חוקית של המערער בישראל שעשה דין לעצמו והפר החלטות שיפוטיות. הרשות טוענת כי דחיית הערר לאור הספק המשמעותי שהתעורר בדבר כנות הקשר הזוגי, תואמת את הדין ואת מדיניות הכניסה של זרים לישראל המקנה שיקול דעת רחב לרשות המוסמכת. לטענתה בית הדין לעררים צדק כשקבע כי לא נפל פגם בהחלטתה בפסק דין מנומק, מפורט ומבוסס, שהמערערים לא הראו שנפל בו פגם המצדיק התערבות.

16. הרשות מצטטת בהרחבה מפסק דינו של בית הדין לעררים ומתארת את התשתית העובדתית שעל בסיסה קבעה הרשות כי הספק לגבי כנות הקשר הוא משמעותי, החל בסתירות וחסרים עובדיים בתשובות המערערים בראיונות, ועד הקושי בכך שהמערערים עברו להתגורר יחד לטענתם בחודש מרץ 2022 ודבר זה לא בא כלל לידי ביטוי במסגרת הערר הקודם שנדון והוכרע בחודש יוני 2022, והם לא צרפו אסמכתאות המעידות על הקשר כפי שהיה מצופה לצורך עמידה בנטל המוטל עליהם. הרשות טוענת במפורט, כי מהראיונות עלו סתירות מהותיות בין המערערים ביחס להיכרותם, חייהם המשותפים קשרים חברתיים ואי ידיעת פרטים בסיסיים אחד על השנייה, אשר מבססים את המסקנה שאין ביניהם קשר זוגי כן ואמיתי העולה לכדי ידועים בציבור שמצדיק מתן מעמד למערער. בין הסתירות והחסרים בתשובות המערערים כוללת הרשות את הפרטים הבאים: שפת התקשורת בין המערערים; מי משלם לעו"ד; חלוקת הוצאות הבית; מתי המערער עזב את ישראל; מה מקום הבילוי האחרון של המערערים טרם עזיבתו של המערער את ישראל; האם המערער גר בדירה בשכירות או בבעלותו; היכן שהה כל אחד מבני הזוג בדצמבר 23; נסיעות המערערת לחו"ל בשנת 23; מדוע החליטה המערערת להתגרש מבעלה; אופי הקשר של המערערת עם בנותיה; חגיגות ומתנות בימי הולדת של בני הזוג; המצב הרפואי של המערערת; והעדר הכרות של המערער עם הממליצים. הרשות טוענת כי ניסיונות המערערים ליישב את הסתירות בדיעבד בערעור נכשלו, וכי לא הציגו אסמכתאות לשיתוף כלכלי כלשהו כנדרש מבני זוג המבקשים מעמד מכח חייהם המשותפים.

דין והכרעה

המסגרת הנורמטיבית

17. סעיף 1 לחוק הכניסה לישראל קובע:

- "(א) מי שאיננו אזרח ישראלי, תהיה כניסתו לישראל על פי אשרת עולה או על פי אשרה לפי חוק זה.
(ב) מי שאיננו אזרח ישראלי או בעל אשרת עולה או תעודת עולה, תהיה ישיבתו בישראל על פי רשיון ישיבה לפי חוק זה."

סעיף 2 לחוק הכניסה לישראל מסמיך את שר הפנים לתת אשרות ורשיונות מכוחו. **תקנות הכניסה לישראל**, התשל"ד-1974 קבעו סוגי אשרות ורשיונות מסוימים למעבר, לביקור ולשהות ארעית. בחוק ובתקנות לא נקבעו קריטריונים למתן אשרות ורשיונות לישיבת קבע. ההלכה היא, כי שיקול דעתו של השר במסגרת סמכותו בסוגיה זו הוא רחב ביותר, אם ובאילו תנאים להתיר לזרים להתישב בישראל בהעדר זכות קנויה לכך, כפי שקבע בית המשפט העליון, למשל, ב**דנג"ץ 8916/02 מריו דימיטרוב נ' משרד הפנים - מינהל האוכלוסין** בפסקה 7 (נבו, 06.07.03):

"הנחת המוצא שהוכרה בפסיקה היא, כי בשאלה אם להעניק לזר מעמד של תושב קבע בישראל - שהכרעה נגזרת, בין היתר, ממדיניות ההגירה של המדינה - נתון לשר הפנים שיקול-דעת רחב; וההתערבות השיפוטית בהחלטות שר הפנים בנושא זה היא בהכרח מצומצמת."

18. עם זאת, השר נתון לביקורת שיפוטית ככל רשות, ועליו לקבוע כללים וקריטריונים להפעלת שיקול הדעת כראוי וכמתחייב מסדרי מנהל תקין, כפי שאף עשה בנהלים שונים שקבע:

"אכן, שר הפנים הוא "שומר הסף" של המדינה. נמסרה לו הסמכות להעניק אשרות ורשיונות לישיבה בישראל. זו סמכות שבשיקול דעת. עליו להפעילה בסבירות, ככל סמכות שלטונית אחרת. טוב עשה כשקבע קריטריונים ברורים ואחידים לשם כך (ראו פרשת הררי). טוב עשה כשהותיר פתח להפעלת שיקול דעת חורג, במקרים המצדיקים זאת. אף הקריטריון הרלוונטי גופו – סביר הוא."

בהתאם לכך קבעתי, למשל, בעמ"נ **(מינהליים ת"א) 4789-12-16 יעל איזנברג נ' רשות האוכלוסין וההגירה** (נבו, 11.9.2019) כי:

"בבואו לשיקול את מתן האזרחות או תושבות הקבע יש לשר הפנים (ומכוחו לרשות), שיקול דעת רחב, אם כי לא מוחלט, בהיותו נתון לביקורת של בית המשפט במסגרת עילות הביקורת המנהליות המוכרות. החלטה כזו, ככל החלטה מנהלית, צריכה להימצא במתחם הסבירות..."

19. במסגרת שיקול הדעת המוקנה לשר הפנים בהפעלת סמכויותיו מכוח החוק, נקבעו נהלים לצורך הסדרת המעמד של אזרחים זרים מכוח זוגיות עם אזרח ישראלי או בעל רישיון לישיבת קבע בישראל, בין מכח נישואין ובין מכח קשר של ידועים בציבור. במסגרת זו נקבע "נוהל מס' 5.2.2008 - "נוהל הטיפול במתן מעמד לבן זוג זר הנשוי לאזרח ישראלי" (להלן: **נוהל הנישואין**), המשמש לבחינת בקשות להתאזרחות מכח נישואין לבתן זוג בעלת אזרחות ישראלית. באותה מסגרת נקבע גם נוהל ידועים בציבור לצורך הסדרת המעמד של זרה מכוח זוגיות עם אזרח ישראלי או בעל רישיון לישיבת קבע בישראל, כאשר בני הזוג הם ידועים בציבור ואינם נשואים.

בפסקה 23 לפסק הדין בעמ"ס **4614/05 מדינת ישראל נ' אבנר אורן** (נבו, 16.3.2006) (להלן: **עניין אורן**), נקבע כי:

"בעוד קשר של נישואין ניתן לזיהוי בקלות על פי אקט פורמאלי מכונן, זיהוי של קשר של ידועים בציבור מחייב בחינה עובדתית של טיב ונסיבות הקשר, על מנת לקבוע האם מתקיימים תנאי הסף – הגמישים כשלעצמם – בדבר חיים משותפים כבעל ואשה וניהול משק בית משותף".
(הדגשה שלי – מ' א' ג')

עוד נקבע בעניין אורן, כי הבסיס הרעיוני העומד בבסיס נוהל ידועים בציבור, הוא "ההכרה כי גם תא משפחתי שאינו מבוסס על קשר פורמאלי של נישואין ראוי להגנה ויש לאפשר לבני הזוג

המרכיבים אותו לחיות יחדיו תוך המשך מגורים בארץ, ובלבד שמדובר בקשר אמיתי, כן ומבוסס. מדיניות זו נותנת ביטוי למחויבותה של המדינה לזכות לחיי משפחה, הכוללת את זכותו של הפרט לבחור את בן זוגו ולהקים עימו משפחה. (שם, בפסקה 11).

20. אין מחלוקת בדבר זכותה של המערערת, שהיא אזרחית ישראלית, לחיי משפחה בארצה, ולא ארחיב על כך (להרחבה בהקשר זה ראו פסק דיני [בעמ"נ \(ת"א\) 9613-08-20 פלוני נ' רשות האוכלוסין וההגירה](#) (נבו 13.4.21, והמקורות המופיעים שם). נוהל ידועים בציבור נועד להגשים זכות זו. עם זאת, המערערים עדיין נדרשים להראות כי במקרה הנדון מדובר בקשר זוגי כן ואמיתי, ולא, למשל, בשותפות כלכלית וחלוקת מגורים משותפים, או בקשר פיקטיבי שמטרתו להשיג למערער מעמד בישראל. מכאן, שהליך ההתאזרחות של בן הזוג הזר מותנה בקיום תא משפחתי כן ואמיתי, ובהעדר שכנוע כי מתקיים תא כזה, לא יינתן מעמד לבן הזוג הזר. לפיכך, על המבקשים לקבל מעמד מוטל הנטל להוכיח קיומו של קשר זוגי כן ואמיתי, בין כשהם טוענים לזכאות למעמד מכח נישואין, בין כשהם טוענים זאת במסגרת קשר של ידועים בציבור. בנוסף, יש לזכור כי נטל ההוכחה כי אכן מדובר בקשר כן ואמיתי רובץ על כתפיהם של הטוענים לכך, ולא עומדת לרשות כל חובה בדבר הוכחת היעדרו של קשר. הנטל עובר לכתפי הרשות, רק לאחר שהמבקשים הכרה כבני זוג הוכיחו את כנות הקשר ביניהם בראיות מספיקות ברמה הנדרשת בהליך מנהלי, שיש בהן כדי לשכנע בדבר כנותו של הקשר הנטען.

21. בנוסף לכלל לגבי העמדת התשתית העובדתית לצורך קבלת ההחלטה המינהלית, עמד בית המשפט העליון על השלכת השהייה של בן הזוג הזר בישראל שלא כדין עובר להגשת הבקשה למעמד מכח זוגיות בפסקי הדין [בעניין סטמקה ובעניין אורן](#), לאור מדיניות ונהלים שעמדו בתוקף בעת מתן פסקי הדין הנ"ל, ואשר שונו בעקבותיהם. ההנמקה המרכזית בשני פסקי הדין עמדה על הזכות לחיי משפחה של האזרח הישראלי, והקשיים הלא מידתיים שיגרמו בשל פרידה מאולצת מבן הזוג. מכוח הנמקה זו נפסלה המדיניות ([בעניין סטמקה](#)) והנוהל ([בעניין אורן](#)) שקבעו בעבר כי על בן הזוג הזר לצאת את ישראל כתנאי לבחינת הבקשה. כיום, נוהל הבקשות הכללי (נוהל טיפול בבקשות ובעררים על החלטות לשכות ומטה רשות האוכלוסין וההגירה להלן: [נוהל הבקשות הכללי](#)), קובע כי כל אזרח זר המגיש בקשה כלשהי לרשות, לאחר שנקבע בפסק דין כי עליו לצאת את ישראל, לא תדון בקשתו, אלא לאחר שיצא את ישראל. לצד זאת, כאשר מוגשת בקשה למעמד מכוח זוגיות (הן על פי נוהל נישואים, הן על פי נוהל ידועים בציבור), ובן הזוג הזר שוהה בארץ שלא כדין, קובעים הנהלים כי הבקשה תועבר לבחינה מיוחדת, ראשונית, של ראש צוות אשרות, שבמסגרתה יוחלט על המשך הטיפול בבקשה.

22. בפסק דיני [בעמ"נ \(מינהליים ת"א\) 28493-07-23 בן עמנואל קובו נ' רשות האוכלוסין וההגירה, משרד הפנים](#) (נבו 22.9.2024 להלן: [עניין קובו](#)), קבעתי כי במקרים שבהם מוגשת בקשה מכח נהלי הזוגיות, על הרשות לקיים למבקשי המעמד ראיון ראשוני לקביעת כנות הקשר, גם כאשר קיים פסק דין המורה לבן הזוג הזר לצאת את ישראל. פסק דיני הסתמך על ההלכות שנקבעו [בעניין סטמקה](#) כי קשה יותר לבחון את כנות הנישואין בעת שאחד מבני הזוג אינו שוהה בישראל, ובעניין [אורן](#) כי יש לקיים שימוע ראשוני, גם במקרה בו בן הזוג הזר נמצא בארץ שלא

כדין. בנוסף, הסתמך פסק דיני על פסק הדין [בבר"מ 7762/23 פלונית נ' רשות האוכלוסין וההגירה](#) (נבו, 29.7.24) שקבע כי קיומם של פסקי דין שהורו לבן הזוג הזר לצאת מישראל ואף הרשעה בפלילים בגין תקיפת בת זוגו, אינם בבחינת חזות הכל, והורה לרשות לקבל החלטה חדשה בהתבסס על כלל השיקולים והנסיבות הרלוונטיים (שכללו באותו עניין גם את טובת הילדים). במקרה שלפניי, לאור הפרת מספר רב של החלטות שיפוטיות, יצא המערער את ישראל, והראיון עמו התקיים בחו"ל. אולם, יש חשיבות לעניין זה גם במקרה שלפניי, לאור השונות בראיונות המתקיימים בחו"ל. אין מקום כי העמידה על יציאת האזרח לחו"ל, וקיום הראיון במועד מאוחר יחסית ליציאתו מהארץ, ובארץ אחרת מארץ אזרחותו, תביא לפגיעה ביכולת המערערים להוכיח את הקשר ביניהם, כפי שהיה במקרה שלפניי.

העדר הקלטת ראיונות ושימועים על ידי הרשות

23. בפסקי דין קודמים עמדתי על הקשיים הנגרמים מתיעוד לא מספיק של הראיונות שנערכים על ידי הרשות. הפרוטוקולים מהווים מעין סיכום של הראיון, לעיתים כתובים בכתב יד ולעיתים מודפסים, לעיתים השאלות והתשובות מפורטות ולעיתים כמעין סיכום. כיון שהראיונות אינם מגובים בהקלטה, ולו קולית, הדבר מקשה לבסס תשתית עובדתית כאשר עולות טענות והכחשות של המערערים לגבי מה שנאמר בראיון ולגבי תיעודו, כפי שקרה במקרה זה. למשל, [בעמ"נ \(מינהליים ת"א\) 39323-01-21 דרור וונונו נ' רשות האוכלוסין וההגירה, משרד הפנים](#) (נבו 27.09.2021) העלו המערערים טענות באשר לתוכן הפרוטוקול ואופן רישומו, וקבעתי (בפס' 43) כי:

"לאור טענות המערערים באשר לשאלות שנשאלו בראיון הראשון, ולטענתם לא נרשמו, ולאור הפערים בין הפרוטוקול שנערך ע"י המראיינת מטעם הרשות (להלן: פרוטוקול הרשות), לבין התמלול של הראיון שערכה ב"כ המערערים בראיון השני בזמן אמת, אני סבורה כי ראוי להקליט את הראיונות (בדומה לראיונות המקלט), שאז לא ניתן יהיה להעלות כל טענה בהקשר זה."

24. בהמשך, קבעתי [בעמ"נ \(מינהליים ת"א\) 57982-12-20 נתן בויצ'מן נ' רשות האוכלוסין וההגירה, משרד הפנים](#) (נבו 21.12.2022) כי: "אדגיש כי הראיונות כתובים בכתב יד ואינם מוקלטים, כך שכאשר המראיינים מכחישים חלק מהדברים שנרשמו, קשה לבסס ממצאים אך על תשובה בראיון המוכחשת על ידי מי שאמר אותה". עוד בהמשך, קבעתי [בעמ"נ \(מינהליים ת"א\) 17905-02-21 טיאה פנחסוב נ' רשות האוכלוסין וההגירה, משרד הפנים](#) (נבו 21.03.2023) כי: "בהעדר הקלטה, ולו קולית של הראיונות, לא ניתן לקבוע מה היו פני הדברים", ובנסיבות העניין דחיתי את טענת הרשות, שהתבססה על הגרסה שהופיעה בראיון.

25. [בעמ"נ \(מינהליים ת"א\) 19467-01-23 Ksenia Sokolova נ' רשות האוכלוסין וההגירה, משרד הפנים](#) (נבו 6.8.2023 להלן: עניין סוקולובה) עמדתי שוב על חובת הרשות להקליט ולתעד ראיונות ושימועים, ועל תוצאת ההימנעות מכך. באותו מקרה, המערערת נכנסה לישראל כתיירת במטרה לבדוק היתכנות של התבססות הזוגיות בינה לבין המערער, ובמהלך ההמתנה לזימון ממשד הפנים בעניין הארכת האשרה שלה, נעצרה והושמה במשמורת עד להרחקתה, ואז הגישה גם בקשה למקלט מדיני.

26. בפסק הדין **בעניין סוקולובה** קבעתי כי אין הבדל ממשי בין הקלטת ראיונות מקלט שלטענת הרשות מתבצעת לאור הטענות בדבר סכנת חיים הנשקפת למבקשי המקלט, לבין הקלטת ראיונות לבחינת כנות הקשר הזוגי, שגם הם מבססים תשתית לקבלת החלטות הנוגעות לזכויות האדם הבסיסיות ביותר. בהמשך, עמדתי (שם, בפסקה 17) על כך שגם הקלטת הראיונות של מבקשי מקלט החלה רק לאחר שהמדינה הסכימה לכך במסגרת בקשת רשות ערעור שנדונה בבית המשפט העליון על החלטת בית המשפט לעניינים מנהליים שקיבל את בקשת העותרת בהקשר זה (ראו: **ע"מ (מינהליים מרכז) 5462-05-11 Win Pa Pa Shew נ' משרד הפנים** (נבו, 25.10.11), **ובר"ם 8303/11 מדינת ישראל נגד Win Pa Pa Shew** (נבו, 21.11.11)). לפיכך קבעתי **בעניין סוקולובה**, כי בהעדר תיעוד, בהקלטה או בהסרטה, של הראיונות שעורכת הרשות לבחינת כנות הקשר, לא עומדת לרשות חזקת התקינות. בתוך כך, קבעתי (בפסקה 18) כי:

"לסירוב הרשות להקליט את הראיונות בעצמה, או לחלופין, לאפשר לב"כ המבקש זאת להקליט ראיון ספציפי, יש השלכות. לא ניתן להחזיק את המקל משני קצותיו, מחד לסרב להקלטה ומאידך, לטעון לחזקת התקינות. על כן, כאשר הריאיון או השימוע אינם מוקלטים והמראיון, או מי שלגביו מתנהל השימוע, מעלה טענות (בין בעצמו בין באמצעות ב"כ), לעניין תקינות ההליך, חזקת התקינות לא תעמוד לרשות. כלומר, על הרשות לבחור בין הקלטת הראיונות והשימועים (בעצמה או בהליך ספציפי לבקשת ב"כ ועל ידו), שאז אין כל קושי לבחון את מהלך הריאיון או השימוע, כפי שהדבר נעשה בכל הנוגע למבקשי מקלט, ולא ניתן יהיה להעלות טענות כנגד הראיונות, לבין עמדתה כיום, לפיה אינה מקליטה את הראיונות והשימועים, ואינה מאפשרת לב"כ לעשות כן, שאז ההנחה תהיה הפוכה, ולא תעמוד לרשות חזקת התקינות. זאת בעיקר לאור העובדה שבתי המשפט, כבר בשנת 2011, עמדו על החשיבות שבהקלטה".

בנסיבות המקרה **בעניין סוקולובה**, קבעתי כי אף שהערעור נמחק וצפויה להתקבל החלטה חדשה בבקשת המקלט של המערערת, הרשות לא תהיה רשאית לבסס את החלטותיה, גם לעתיד, על תשובות שניתנו בראיון שלא תועד כנדרש.

מהכלל אל הפרט – הקשר הזוגי במקרה שלפני

27. כאמור לעיל, על פי הדין, על הרשות לבחון את כנות הקשר בין בני הזוג, בהתבסס על הראיונות שהיא עורכת ועל ראיות מנהליות נוספות (כמו ביקורים, תמונות, מסמכים והמלצות של הצדדים), וזאת אף כאשר עומד נגד מבקש המעמד פסק דין שלפיו עליו לצאת מישראל. לפיכך, אין בידי לקבל את טענת הרשות כי דין הערעור להידחות על הסף, רק בשל כך שהמערער נותר לשהות בישראל שלא כדין על אף החלטות שיפוטיות שהורו לו לעזוב.

28. עם זאת, יש לתת משקל לכך שהתנהלותו זו של המערער מצטרפת לשהותו הקצרה יחסית בישראל, כשהוא מפר ושב ומפר החלטות שהורו לו לצאת מהארץ, ותוך שהוא מחליף את הנימוק לבקשתו ממקלט מדיני לבקשת זוגיות, ואינו מזכיר את הזוגיות הנטענת אף שהמערערים עברו להתגורר יחד לטענתם בחודש מרץ 2022 ואילו הערר הקודם שדחה את בקשת המקלט שלו בהעדר עילה, נדון והוכרע בחודש יוני 2022. יתרה מכך, יש לתת משקל גם לבחירתו להימנע מהגשת ערעור על פסק הדין באותו ערר קודם, ועל הגשת הבקשה מכח זוגיות, במה שנדמה כמסלול אלטרנטיבי לבקשת המקלט, אשר מעלה את החשש כי הוגשה בהעדר עילה ביועין ובחוסר כנות תוך מודעות לסיכויי הערעור הגבוהים להידחות.

29. בהתאם להלכות שאיזכרתי לעיל, על בית הדין לעררים לבחון את התשתית העובדתית שעמדה ביסוד ההחלטה המנהלית, כדי לקבוע האם התקבלה על בסיס תשתית עובדתית כנדרש. תפקיד ערכאת הערעור אינו לבחון מחדש את התשתית העובדתית שהציגו המערערים, אלא תפקידו, בהתאם לכללי המשפט המנהלי, לבחון האם פסק דינו של בית הדין לעררים מבוסס על התשתית העובדתית שעמדה לפני הרשות בבואה לקבל החלטה, והאם התקבלה בסבירות. לפיכך, על אף שבית המשפט אינו שם את עצמו בנעלי בית הדין, ואף שלא בנעלי הרשות, כדי להכריע בערעור יש לבחון לעומקה את התשתית העובדתית שעמדה בבסיס ההחלטה ופסק הדין, ואשר במרכזה עומדים הראיונות שנערכו למערערים לבחינת הקשר.

30. בערעור שלפניי יש לבחון בהקשר זה, האם הסתירות שנתגלו בתשובות המערערים במסגרת הראיונות שנערכו להם, הן סתירות מהותיות ומשמעותיות העולות כדי מסה קריטית המעידה על אי כנות הקשר הזוגי ביניהם, ומצביעות על כך שהם אינם בני זוג בפועל לפי שני היסודות שפורטו לעיל (חיים משותפים וניהול משק בית משותף). הרשות טוענת כי התשתית העובדתית, הנסמכת על הראיונות שנערכו עם המערערים, מגלה סתירות מהותיות ביניהם ואי ידיעת הפרטים הנדרשים כדי להוכיח קשר זוגי אמיתי. לעומת זאת, המערערים טוענים כי הקשר ביניהם אמיתי ומסבירים את הסתירות והפערים בתשובותיהם כאי הבנה או כפער תרבותי, או כסילוף של מה שנאמר בראיון. לטענתם, שהועלתה מייד לאחר עריכת הראיון, סיכומי הראיונות אינם משקפים את מה שאירע ובהעדר הקלטה אין לקבלם כראיה לתוכן הראיונות.

31. לאור טענות המערערים כי תשובותיהם בראיון היו אחרות מאלה שתועדו, וכי הרשות התעלמה ממסמכים ומטענות שהעלו, ובהעדר תחולה לחזקת התקינות כפי שקבעתי **בעניין סוקולובה** לעיל, אינני מקבלת את טענת הרשות כי מהראיונות עולה שהמערערים לא עמדו בנטל להוכיח את כנות הקשר ביניהם, ולפיכך אינני מקבלת גם את טענתה כי דין הערעור להידחות לגופו. אילו היו הראיונות עם המערערים מוקלטים כפי שהוריתי לרשות שוב ושוב, ניתן היה להסתמך על התמלילים כתשתית עובדתית מלאה, ולסמוך עליהם ממצאים רלוונטיים לגבי כנות הקשר הזוגי. יתרה מכך, משהראיון עם המערער התקיים מרחוק, כשהוא שוהה לבדו בארץ זרה, שאינה ארץ אזרחותו לאור קשיים של הרשות, ללא אפשרות לב"כ להצטרף לדיון, לאחר שיצא את ישראל בהתאם להחלטתי, היתה אף חשיבות גדולה מהרגיל להקליט את הראיון. זאת, במיוחד שבאמצעים הטכנולוגיים הקיימים כיום, ודא שהאפשרות לעשות זאת היא יעילה וזולה, ואיננה מכבידה על הרשות כלל.

32. אכן, כפי שטענה הרשות, על המערערים להרים את הנטל הראשוני כי הם חיים חיים משותפים כבני זוג. כאמור לעיל, בשל העובדה שהבקשה למעמד מכח הזוגיות הוגשה לאחר שנדחה הערר על ההחלטה לסרב לבקשת המקלט, ללא שהזוגיות צויינה וללא שהוגש עליו ערעור, מוטל על המערערים נטל כבד יותר, כבר בשלב הראשון, להוכיח את כנות הקשר הזוגי. עם זאת, בשל הימנעות הרשות מהקלטת הראיונות, לא ניתן להסתמך על התמלילים כדי להכריע האם המערערים הרימו את הנטל הראשוני להוכיח כי הם חיים חיים משותפים כבני זוג או כשלו בכך,

שכן לא ניתן לקבוע כי התשתית העובדתית שעמדה בפני הרשות ובפני בית הדין לעררים לאחר מכן, היא אכן התשתית המלאה והנכונה. משכך, נדרש לקיים ראיונות חוזרים למערערים, שיוקלטו בהתאם להחלטותי הקודמות בסוגיה זו, ולאחר מכן תקבל הרשות החלטה חדשה שתסתמך על הראיונות החדשים. בנוסף, כיון שחלפה כמעט שנה מאז עזב המערער את ישראל, יינתן בראיונות משקל גם לעובדה זו.

33. לאור האמור לעיל, בנסיבות העניין דין הערעור להתקבל, במובן זה שפסק הדין של בית הדין לעררים יבוטל, והרשות תקבל החלטה חדשה בהסתמך על ראיונות חוזרים עם המערערים לצורך בחינת כנות הקשר ביניהם. באותו אופן כפי שקבעתי **בעניין סוקולובה**, הרשות לא תהיה רשאית להסתמך בהחלטותיה החדשות על התמלילים והמסקנות מהראיונות שעליהם הסתמכה לקבלת ההחלטה נשוא הערעור שלפניי. ככל שהראיונות החוזרים שתקיים הרשות למערערים יתקיימו כשהמערער נמצא עדין בחו"ל וללא ליווי ב"כ, הם יוקלטו, כך שלא תוכל לעלות לגביהם טענה כי הם אינם משקפים את המציאות. בנוסף, לאור העובדה שהמערער נמצא לבדו בחו"ל ללא המערערת, יתקיימו הראיונות החוזרים בתוך 30 יום, וההחלטה תתקבל בתוך 30 יום נוספים לכל היותר. אם לא יתקיים הראיון ותינתן החלטה כנדרש, ישוב המערער לישראל, והראיון ייערך בישראל, על פי לוח הזמנים של המשיבה.

34. יודגש כי הנטל המוטל על המערערים להוכיח את כנות הקשר כבד באופן יחסי, וזאת בהתחשב בהתנהלות שקדמה להגשת הבקשה, ובכלל זה בשהות המערער בישראל שלא כדין תוך הפרת החלטות שיפוטיות שהורו לו לצאת מהארץ, ובהימנעותו מהזכרת הזוגיות במסגרת הדיון בבקשת המקלט והדיון בערר באותו הליך. החלטת הרשות תתקבל בהתאם לסמכותה המלאה לפי הדין, ובהתחשב בתשתית העובדתית השלמה שתעמוד לפניה, למעט בתמלילי הראיונות שהתקיימו למערערים במסגרת ההליך שלפניי מבלי שהוקלטו.

סוף דבר

לאור כל האמור לעיל הערעור מתקבל, במובן זה שהחלטת הרשות מיום 13.05.24 ופסק הדין של בית הדין לעררים מיום 13.10.2024 מבוטלים.

הרשות תקיים למערערים ראיונות חוזרים בתוך 30 יום, כאשר הראיון עם המערער, ככל שיתבצע בחו"ל, יוקלט. הרשות תקבל על בסיס התשתית העובדתית שתעלה מהראיונות ומהמסמכים שהגישו המערערים עד עתה, החלטה חדשה לעניין כנות הקשר הזוגי ולעניין התחלת ההליך המדורג לפי נוהל ידועים בציבור. זאת, בתוך 30 ימים מקיום הראיון. ההחלטה החדשה לא תתבסס באופן כלשהו על הראיונות הקודמים שהתקיימו עם המערערים, והם לא יידרשו להגיש מחדש את המסמכים שכבר הגישו במסגרת הבקשה שהגישו ביום 20.03.2023.

הרשות תישא בהוצאות המערער ושכ"ט עו"ד בסכום של 10,000 שקלים.

ניתן היום, כ"ב טבת תשפ"ה, 22 ינואר 2025, בהעדר הצדדים.

מיכל אגמון גונן 54678313

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)